

IN MEMORIAM

prof. dr Selena Rakočević (1971–2022)

Naša draga Selena Rakočević (rođ. Litvinović), rođena je 26. oktobra 1971. godine u Beogradu. Svoje odrastanje provela je u Pančevu, gde je završila osnovnu školu i gimnaziju „Uroš Predić”. Kako je za sebe navodila, naučna i profesionalna interesovanja bila su joj različita – od muzičke tradicije Vojvodine u svetlu multikulturalnog i multietničkog konteksta, etnokoreologije, odnosa plesa i muzike, pa sve do savremenih muzičkih i plesnih praksi.

Do etnomuzikologije i etnokoreologije, koje će postati njeno osnovno profesionalno usmerenje, došla je upisom tada Katedre za muzikologiju i etnomuzikologiju, a danas Katedre za etnomuzikologiju i etnokoreologiju Fakulteta muzičke umetnosti u Beogradu, gde je završila sve nivoe studija. Osnovne studije završila je 1995. godine odbranivši diplomski rad pod nazivom *Muzička tradicija banatskih Srba okoline Pančeva*. Magistarske studije upisuje dve godine kasnije i magistrira 2001. godine, odbranivši tezu *Vokalna tradicija Srba u Donjem Banatu*. Doktorske studije završila je 12.10.2009. godine, odbranom doktorske disertacije *Tradicionalna igra i muzika za igru Srba u Banatu u svetlu uzajamnih uticaja*, pod mentorstvom prof. dr Olivera Vasić i prof. dr Dimitrija Golemovića. Selenin doktorat je prva disertacija etnokoreološkog tipa odbranjena na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu.

Svoju profesionalnu karijeru, dugu dve i po decenije, započinje na Katedri za etnomuzikologiju i etnokoreologiju 1997. godine. Radeći na FMU, prošla je gotovo sva zvanja, od asistenta-pripravnika do vanrednog profesora za užu naučnu oblast Etnokoreologija. Poslednje zvanje, vanredni profesor, stekla je 31. januara 2016. godine. U periodu od 2011. do 2018. godine imala je funkciju šefa odeljenja Katedre za etnomuzikologiju.

Osim na FMU u Beogradu, Selena je bila angažovana, te svojim temeljnim radom razvijala etnokoreologiju i na drugim Univerzitetima. Od 2010. godine,

predavala je na Departmanu muzičke umetnosti, Akademije umetnosti u Novom Sadu, kao profesor na predmetu Etnokoreologija na svim nivoima studija (OAS, MAS i DAS). Bila je gost-predavač na kursu *Reading images of the Balkans*, u okviru studijskog programa *Cultural Management and Culture Policy*, Univerziteta umetnosti u Beogradu. Takođe, školske 2019/2020. predavala je na kursu *Plesne kulture sveta*, u okviru studijskog programa *Teorija umetnosti i medija*, Univerziteta umetnosti u Beogradu.

Kada je u pitanju publikovanje naučnih radova, Selena je već tokom studija objavila nekoliko radova o tradicionalnom pevanju u Banatu – geografskoj oblasti kojoj će kasnije posvetiti najveći deo svojih istraživanja i naučnih tumačenja. Vremenom se broj njenih naučnih radova i studija znatno umnožavao. Objavila je veliki broj naučnih radova, četiri CD i DVD izdanja, i šest knjiga: *Vokalna tradicija banatskih Srba okoline Pančeva* (1999), *Vokalna tradicija Srba u Donjem Banatu* (2002), *Igre plesnih struktura* (2011), *Tradicionalni plesovi Srba u Banatu* (2012), *Festival kao strategija dijaloga. Deset godina ETHNO.COMa* (2014), *Dance Field Research and Intercultural Perspectives – Easter Customs in the Village of Svinitsa*, eds. Selena Rakočević and Liz Mellish (2016). I veoma je važno naglasiti da nema istraživača, koji se bavi tradicionalnim plesovima Srbije, a da ne koristi neke od radove Selene Rakočević. Njena naučna dostignuća utemeljila su savremni etnokoreološki diskurs u Srbiji i regionu.

Pregalaštvo u radu Selene Rakočević nije ostalo samo u domenu nacionalne nauke, već je ono bilo veoma uvažavano i traženo u internacionalnim okvirima. S tim u vezi, Selena je održala veliki broj praktičnih i teorijskih predavanja iz oblasti etnokoreologije na mnogim prestižnim univerzitetima u inostranstvu, da pomenemo neka od njih: Conservatorio Superior de Musica de Vigo, u Španiji (2018. godine); World Academy of Music and Dance, Univerzitet u Limeriku, Irska (2018. i 2020. godine); Zhejiang Conservatory of Music, Hangzhou, Kina (2019. godine); Choreomundus program, Univesity in Lion, Francuska (2021. godine).

Selena Rakolević je više od dvadeset godina kontinuirano radila sa studentima svih nivoa studija i to na različitim studijskim programima i univerzitetima. Predavala je teoretsku i praktičnu nastavu, te obučavala studente tradicionalnim plesovima i labanotaciji. U radu sa studentima bila je neposredna, uvek ih je podržavala i motivisala da napreduju i razvijaju svoja znanja i talente. Selena je svoje studente uvek vodila sa sobom na različita terenska istraživanja, prenoseći im tako dodatna znanja i tehnike iz oblasti terenskog rada.

Počevši od 2010. godine redovno je pripremala plesne tačke za javne časove studenata Katedre za etnomuzikologiju i etnokoreologiju. Mentorisala je završne radove svih nivoa studija, izvela je nekoliko doktoranada kroz ceo proces osmišljavanja, pisanja i odbrane doktorske disertacije i redovno je bila članica komisija za odbranu završnih radova i izbora u zvanja.

Od ranih devedesetih godina, Selena Rakočević postaje članica prestižne međunarodne organizacije *International Council for Traditional Music* (ICTM), te *International Council for Kinetography Laban* (ICKL). Osim toga, bila je članica Borda Studijske grupe za muziku i ples jugoistočne Evrope, Međunarodnog saveta za tradicionalnu muziku i upravnog odbora Centra za istraživanje i očuvanje tradicionalnih igara Srbije (CIOTIS). Učestvovala je na mnogim nacionalnim i međunarodnim kongresima i simpozijumima, ali i na nekoliko međunarodnih *world music* festivala, kao predavač i rukovodilac pevačkih i plesnih radionica. Neki od tih festivala su: BMF (*Balkans Music Forum*, Grčka); FFF (Falun Folk Music Festival, Švedska); Institut für Vokmusikforschung, Austrija. Bila je dugogodišnja umetnička direktorka Festivala tradicionalne muzike ETHNO.COM, osnovanog u okviru Kulturnog centra Pančevo 2003. godine.

Selena Rakočević je od 2015. godine redovno žirirala Evropsku smotru srpskog folklora Srba u dijaspori i regionu. Bila je članica Stručnog i umetničkog saveta manifestacije *Svetski dan srpskog kola*, SKUDS u Novom Sadu 2018, 2019. i 2020. godine. Osmislila je i realizovala projekat pod nazivom *Ruka u ruci. Tradicionalna igranka u novom dobu*, u Novom Sadu 2019. i 2020. godine. Zahvaljujući Seleninom predanom radu, 2017. godine je na Uneskovu Reprezentativnu listu nematerijalnog kulturnog nasleđa čovečanstva upisan srpski fenomen *Kolo, tradicionalna narodna igra*.

Premda kratak, ovaj pregled profesionalnog života i delovanja ukazuje na impozantne rezultate koje je Selena Rakočević postigla. Iako je istraživala i pisala o raznorodnim oblastima, Selenine naučne intencije išle su u pravcu razvoja srpske etnokoreologije i prikazivanja ove oblasti kao samosvojne naučne discipline, koja ima svoju specifičnu tradiciju u Srbiji, predstavljajući je kao *srpsku etnokoreologiju*.

Svojim nastavnim, naučnim i umetničkim radom, Selena je srpsku etnokoreologiju nebrojano puta stavila u centar internacionalne naučne pažnje, dok je samu disciplinu razvila u skladu s recentnim tokovima u naučnom promišljanju, menjajući staru paradigmu. Svako ko se bavi naukom, razumeće koliko je velika stvar i koliko se retko dešava da neko uspe da promeni naučnu paradigmu! S tim u vezi, o Seleninom radu i delovanju tek će se pisati, ona zaslužuje da joj se posvete mnoge naučne studije, zbornici i konferencije, jer je drugačije nemoguće sagledati njen ukupan doprinos.

Kao pasionirani terenski istraživač, veliki deo svog života provela je radeći etnomuzikološka i etnokoreološka istraživanja širom Srbije i u regionu. Svugde je stizala svojim autom u kojem je, kada je god bila u prilici, prevozila studente i kolege na zajednička istraživanja ili druge manifestacije. Njena zaostavština u smislu prikupljene građe, neprocenjive je vrednosti.

Impresivna profesionalna biografija Selene Rakočević samo je deo onoga što je ova snažna, mudra i dobronamerna žena bila tokom svog života. Pored

svoga toga, bila je sjajna majka, supruga, sestra, tetka, prijateljica i kolegica. I ne samo da smo njenim odlaskom izgubili mnogo toga u naučnom, stručnom, umetničkom i pedagoškom smislu, izgubili smo jednu nezamenljivu osobu, upravo onu koja je uvek bila tu za sve nas. Izgubili smo osobu koja je svojim toplim i dobronamernim savetima mnogima oko sebe pomagala da se razvijaju i napreduju. Osobu koja je uvek, u meri u kojoj je mogla, čitala nove radove, pratila koncerte i projekte svojih kolega i prijatelja, te redovno upućivala reči podrške i ohrabrenja.

Selena Rakočević je preminula maja meseca 2022. godine, nakon kratke, ali teške bolesti. Draga Selena, hvala ti na svemu što si učinila za svoje prijatelje, kolege, studente, za etnokoreologiju i ukupne društveno-humanističke nauke. Nedostajće nam tvoja vedrina, osmeh i sposobnost da svakog motivišeš na kvalitetnije delovanje. Bez tebe, plesaćemo sa setom.

Miloš Rašić
Etnografski institut SANU, Beograd